

BESTYRELSENS KLUMME:

Strategi for forskning i primærsektoren

I regi af DSAM er en lang række kolleger udpeget til at deltage i forskellige arbejdsgrupper. Opgaven er at repræsentere dansk almen medicins interesser og faglighed, uanset hvilken arbejdsgruppe det handler om.

Jeg har indtil videre kun fulgt kollegers store indsats i forskellige udvalg fra sidelinjen, men i efteråret blev jeg selv udpeget til en arbejdsgruppe, som skal bistå Sundhedsstyrelsen med at udforme en strategi for forskning i primærsektoren.

Kommissoriet for arbejdsgruppen er at fremme forskningen i det primære sundhedsvæsen, understøtte kvalitetsudvikling, herunder sammenhæng i indsatsen, og at give anbefalinger til rammer, forudsætninger og forskningsindsatser.

Faktisk var det sådan, at arbejdet i gruppen var gået i gang tidligere, men forskellige gode kolleger inden for det almenmedicinske forskningsmiljø undrede sig over, hvorfor vi i DSAM ikke var inviteret til at deltage. Det blev vi så, og jeg blev udpeget, fordi jeg er formand for Forskningsudvalget i DSAM og har en baggrund som forsker i almen medicin. Jeg har tidligere deltaget i et lignende arbejde i Region Sjælland, hvor jeg repræsenterede det regionale DSAM. Så opgaven lå mig derfor ikke så fjernt – men man må retfærdigvis sige, at det alligevel er en kæmpe opgave.

Mange interessenter med mange behov

Det primære sundhedsvæsen har utroligt mange aktører. I arbejdsgruppen under Sundhedsstyrelsen er der repræsentanter fra kommuner, regioner, staten, faglige og poli-

tiske organisationer, patientorganisationer, undervisere og forskere fra mange forskellige institutioner. Det er kun psykiatrien, der ikke er inkluderet i gruppen, da forskningsstrategien ikke skal omhandle psykiatrien.

Arbejdet har været faciliteret af konsulentfirmaet Rambøll, der har interviewet en lang række personer i det primære sundhedsvæsen om deres arbejde i relation til forskning, finansiering af og holdning til forskning inden for deres felt. Målet var en kortlægning af "behov og rammer for forskning om det primære sundhedsvæsen". Resultaterne fra den første videnindsamling blev efterfølgende diskuteret på en workshop i arbejdsgruppen, for at sikre at de indsamlede data var dækkende. Derefter blev der udført flere dybdegående interviews og på den baggrund la-

Der er behov for at involvere sundhedsprofessionelle i udviklingen af forskningsområder, så kommende projekter opleves som relevante af forskningsaftagerne.

vet en analyse og et udkast til en rapport, som så blev diskuteret på en ny workshop, som selvfølgelig også var virtuel pga. pandemien.

Hvad har været min opgave i dette forløb?

I første omgang handlede det primært om at forstå kommissoriet. Deltagerne i arbejdsgruppen har haft mulighed for at supplere data og rette oplagte misforståelser, og jeg har blandt andet forsøgt at udrede nogle misforståelser om, hvilken rolle DSAM har i forhold til forskning i primærsektoren. Vi var fejlagtigt kategoriseret primært som bidragyder til finansiering af forskning, i stedet for det, som, jeg mener, er vores vigtigste rolle, nemlig som inspirator og støtte til forskning og kvalitetsudvikling og selvfølgelig også som "aftagere" af forskning.

Hvad er der kommet ud af processen?

Helt overordnet kan man sige, at det har vist sig, at der vitterlig er mange interessenter i det primære sundhedsvæsen, og at der er behov for et bedre samarbejde, hvis ikke hver interessent skal lave sin egen (silobaserede) forskning. Det vil give bedre mening og effekt, hvis der sker en koordination mellem projekter lokalt, regionalt og centralt.

Mere specifikt har rapporten, som Rambøll har udarbejdet, fokuseret på forskningsproducenter (dem, der udfører forskningen), forskningsaftagere (dem, der bruger forskningen) og forskningssponsorer (dem, der bidrager økonomisk til forskningen i primærsektoren). Rapporten finder, at der er ret få, der producerer forskning i primærsektoren i forhold til i sekundærsektoren, og at der mangler en stærk forskningstradition. Her har vi fra almenmedicinsk side påpeget, at der jo netop har været en stor udvikling inden for det almenmedicinske forskningsfelt i de sidste 30 år, men der sættes også især fokus på manglen på andre områder i det primære sundhedsvæsen, blandt andet i kommunerne, der udgør en stor del af det primære sundhedsvæsen.

Et andet punkt fra konklusionen handler om, at der er behov for at involvere sundhedsprofessionelle i udviklingen af forskningsområder, så kommende projekter opleves som relevante af forskningsaftagerne. Det er et arbejde, vi også vægter højt inden for den almenmedicinske forskning, f.eks. ved at invitere praktiserende læger til at deltage i tidlig udvikling af nye projekter, afprøve projektideer i feasibility- eller pilotstudier for at tilrette projekterne efter det daglige arbejde og målrette dem efter en-

Et strategipapir kan være den byggesten, som regionale og lokale interessenter kan bruge i den videre udvikling af forskningen i primærsektoren.

demål og resultater, som er relevante for praktiserende læger.

Hvad sker der så i den videre proces?

Hvornår udgives strategien for forskning i det primære sundhedsvæsen?

Desværre er arbejdsgruppens arbejde aktuelt sat på pause, da coronapandemien sluger utroligt meget af Sundhedsstyrelsens arbejdskraft. Næste skridt er imidlertid netop, at der bliver lavet nogle konkrete tiltag på baggrund af de indsamlede data, så der kan arbejdes med udvikling af forskning i primærsektoren. Et øget fokus på området er nok det, som bedst kan bidrage til en positiv udvikling, både i forhold til forskningssamarbejde og en stærkere forskningstradition, men også i forhold til dem, der finansierer forskning.

For mig personligt har deltagelsen øget min forståelse for den komplicerede størrelse, som primærsektoren rent faktisk er. Men det har også været interessant at observere, hvordan udenforstående, som her et konsulentfirma, kan have svært ved at se de mange interessenters perspektiver og forstå det komplicerede samspil i det primære sundhedsvæsen. Man må sige, at en del af oplevelsen også har været at se en vis "territorie-afpisning", men heldigvis har jeg kun oplevet rigtig godt samarbejde, sammenhold og stor enighed med de øvrige interessenter med almenmedicinske forskningsinteresser.

For forskningens skyld håber jeg, at Sundhedsstyrelsen vil prioritere dette område i løbet af de næste måneder, da et strategipapir kan være den byggesten, som regionale og lokale interessenter kan bruge i den videre udvikling af forskningen i primærsektoren. Så kan vi måske undgå, at der iværksættes mange små parallelle ukoordinerede projekter, som mangler forankring og er svære at gennemføre i det primære sundhedsvæsen? //